Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 25ης Απριλίου 2013*

«Εμπόριο προϊόντων φώκιας — Κανονισμός (ΕΚ) 1007/2009 — Λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής — Κανονισμός (ΕΕ) 737/2010 — Απαγόρευση διαθέσεως των εν λόγω προϊόντων στην αγορά — Εξαίρεση υπέρ των κοινοτήτων Inuit — Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας — Νομική βάση — Επικουρικότητα — Αναλογικότητα — Κατάχρηση εξουσίας»

Στην υπόθεση T-526/10,

Inuit Tapiriit Kanatami, με έδρα την Οτάβα (Καναδάς),

Nattivak Hunters and Trappers Association, με έδρα το Qikiqtarjuaq (Καναδάς),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, με έδρα το Pangnirtung (Καναδάς),

Jaypootie Moesesie, κάτοικος Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, κάτοικος Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, κάτοικος Qikiqtarjuaq,

David Kuptana, κάτοικος Ulukhaktok (Καναδάς),

Karliin Aariak, κάτοικος Iqaluit (Καναδάς),

Canadian Seal Marketing Group, με έδρα το Κεμπέκ (Καναδάς),

Ta Ma Su Seal Products, Inc., με έδρα το Cap-aux-Meules (Καναδάς),

Fur Institute of Canada, με έδρα την Οτάβα,

NuTan Furs, Inc., με έδρα την Catalina (Καναδάς),

GC Rieber Skinn AS, με έδρα το Bergen (Νορβηγία),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), με έδρα το Nuuk, Γροιλανδία (Δανία),

Johannes Egede, κάτοικος Nuuk,

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), με έδρα το Nuuk,

William E. Scott & Son, με έδρα το Εδιμβούργο (Ηνωμένο Βασίλειο),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, με έδρα το Cap-aux-Meules,

Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi, με έδρα την Κωνσταντινούπολη (Τουρκία),

Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd, με έδρα το Fleur-de-Lys (Καναδάς),

εκπροσωπούμενοι από τους J. Bouckaert και H. Viaene, δικηγόρους,

προσφεύγοντες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους E. White, P. Oliver και K. Mifsud-Bonnici,

καθής,

υποστηριζόμενης από

το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,** εκπροσωπούμενο αρχικώς από την I. Αναγνωστοπούλου και τον L. Visaggio, στη συνέχεια, από τον L. Visaggio και την D. Gauci,

και από

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,** εκπροσωπούμενο από τον M. Moore και την K. Michoel,

παρεμβαίνοντα,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως του κανονισμού (ΕΕ) 737/2010 της Επιτροπής, της 10ης Αυγούστου 2010, για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 1007/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί εμπορίου προϊόντων φώκιας (ΕΕ L 216, σ. 1),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Dittrich (πρόεδρο), I. Wiszniewska-Białecka και M. Prek (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: J. Weychert, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 11ης Οκτωβρίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά, διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

1 Στις 16 Σεπτεμβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΚ) 1007/2009, περί εμπορίου προϊόντων φώκιας (ΕΕ L 286, σ. 36, στο εξής: βασικός κανονισμός), ο οποίος κατά το άρθρο 1 αυτού έχει ως αντικείμενο τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων που αφορούν τη διάθεση προϊόντων φώκιας στην αγορά.

2 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Η διάθεση προϊόντων φώκιας στην αγορά επιτρέπεται μόνον οσάκις τα προϊόντα φώκιας προέρχονται από θήρα στην οποία εκ παραδόσεως προβαίνουν οι Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών και η οποία συμβάλλει στην επιβίωσή τους. Για εισαγόμενα προϊόντα, οι όροι αυτοί ισχύουν κατά τη στιγμή ή το σημείο εισαγωγής.»

3 Συναφώς, στην αιτιολογική σκέψη 14 του βασικού κανονισμού εκτίθεται ότι δεν θα πρέπει εξάλλου να επηρεάζονται αρνητικά τα στοιχειώδη οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα των κοινοτήτων Inuit, οι οποίες επιδίδονται στη θήρα φώκιας για την επιβίωσή τους. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την εν λόγω αιτιολογική σκέψη, η θήρα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον πολιτισμό και την ταυτότητα των μελών της κοινωνίας των Inuit, γεγονός το οποίο αναγνωρίζεται από τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών. Κατά συνέπεια, πρέπει να επιτραπεί η διάθεση στην αγορά των προϊόντων φώκιας που προέρχονται από τη θήρα στην οποία επιδίδονται παραδοσιακά οι Inuit και άλλοι αυτόχθονες πληθυσμοί και που συμβάλλουν στην επιβίωσή τους.

4 Από το άρθρο 3, παράγραφος 4, και από το άρθρο 5, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι τα μέτρα που αφορούν, ιδίως, την ενεργοποίηση του μηχανισμού χορηγήσεως υπέρ των κοινοτήτων Inuit αδείας διαθέσεως προϊόντων φώκιας στην αγορά πρέπει να θεσπισθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5 Δυνάμει του άρθρου 8 του βασικού κανονισμού, αυτός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ενώ το άρθρο 3 αυτού εφαρμόζεται από τις 20 Αυγούστου 2010.

6 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 11 Ιανουαρίου 2010, οι Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Ευστάθιος Ανδρέας Αγαθός, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Conference Greenland (ICC), Johannes Egede και Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) άσκησαν προσφυγή ζητώντας την ακύρωση του βασικού κανονισμού. Με διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2011, T-18/10, Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (Συλλογή 2011, σ. II-5599 και κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως), η εν λόγω προσφυγή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη.

7 Στις 10 Αυγούστου 2010, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) 737/2010, για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του βασικού κανονισμού (ΕΕ L 216, σ. 1, στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός). Δυνάμει του άρθρου 12 του εν λόγω κανονισμού, αυτός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

8 Στις 9 Νοεμβρίου 2010, οι προσφεύγοντες, Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi και Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd, άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή ζητώντας την ακύρωση του προσβαλλόμενου κανονισμού.

9 Με χωριστά δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 11 και 23 Φεβρουαρίου 2011, αντιστοίχως, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ζήτησαν να παρέμβουν στην παρούσα δίκη προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής. Οι προσφεύγοντες και η Επιτροπή δεν κατέθεσαν παρατηρήσεις επί των αιτημάτων αυτών.

10 Με διάταξη της 13ης Απριλίου 2011, ο πρόεδρος του εβδόμου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο να παρέμβουν.

11 Στις 7 Ιουλίου 2011, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέθεσαν τα υπομνήματα παρεμβάσεώς τους.

12 Στις 9 Αυγούστου 2011, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν ένα έγγραφο που περιελάμβανε τροποποιήσεις των αιτημάτων τους όσον αφορά τα δικαστικά έξοδα. Με απόφαση του προέδρου του εβδόμου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 29ης Αυγούστου 2011, το έγγραφο αυτό κατατέθηκε στη δικογραφία. Στις 8 και 12 Σεπτεμβρίου 2011, η Επιτροπή και, στη συνέχεια, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί των ως άνω τροποποιήσεων των αιτημάτων των προσφευγόντων.

13 Στις 13 Σεπτεμβρίου 2011, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί των υπομνημάτων παρεμβάσεως του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

14 Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

— να κρίνει την προσφυγή παραδεκτή·

— να ακυρώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό·

— να κηρύξει τον βασικό κανονισμό ανεφάρμοστο κατ' εφαρμογή του άρθρου 277 ΣΛΕΕ·

— να καταδικάσει το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

15 Η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει, αλληλεγγύως, τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

16 Το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει, αλληλεγγύως, τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα·

— να μην καταδικάσει το Συμβούλιο στο σύνολο ή σε μέρος των δικαστικών εξόδων των προσφευγόντων.

17 Με το από 9 Αυγούστου 2011 έγγραφο (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω) καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγοντες ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδά της καθώς και στα δικαστικά έξοδα των προσφευγόντων και να καταδικάσει το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδά τους.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού

18 Με το υπόμνημα παρεμβάσεως, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι οι περισσότεροι εκ των προσφευγόντων δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες από το άρθρο 263 ΣΛΕΕ προϋποθέσεις όσον αφορά το παραδεκτό καθόσον ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν αφορά άμεσα όλους τους προσφεύγοντες.

19 Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η προσφυγή φαινόταν παραδεκτή όσον αφορά, τουλάχιστον, ορισμένους εκ των προσφευγόντων. Ωστόσο, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή αποσαφήνισε ότι, κατά τη γνώμη της, τα προβληθέντα από τους εν λόγω προσφεύγοντες επιχειρήματα δεν ήσαν όλα παραδεκτά και ότι δεν έπρεπε να ληφθούν υπόψη.

20 Πρέπει να υπομνησθεί ότι ο δικαστής της Ευρωπαϊκής Ένωσης δικαιούται να εκτιμήσει αν, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, είναι δικαιολογημένη, από άποψη ορθής απονομής της δικαιοσύνης, η επί της ουσίας απόρριψη της προσφυγής, χωρίς προηγούμενη απόφαση επί του παραδεκτού της εν λόγω προσφυγής (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2002, C-23/00 P, Συμβούλιο κατά Boehringer, Συλλογή 2002, σ. I-1873, σκέψεις 51 και 52, και της 23ης Μαρτίου 2004, C-233/00, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-2759, σκέψη 26· απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 2010, T-190/07, ΚΕΚ Δίαυλος κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 32).

21 Υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως και χάριν της οικονομίας της διαδικασίας, πρέπει να εξετασθούν κατ' αρχάς τα προβληθέντα από τους προσφεύγοντες αιτήματα ακυρώσεως, χωρίς προηγούμενη απόφαση επί του παραδεκτού της προσφυγής στο σύνολό της ούτε επί του παραδεκτού ορισμένων εκ των επιχειρημάτων ούτε επί του παραδεκτού της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας που προέβαλαν οι προσφεύγοντες, δεδομένου ότι η προσφυγή, εν πάση περιπτώσει και για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω, στερείται ερείσματος.

Επί της ουσίας

22 Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγοντες προβάλλουν ένα λόγο ακυρώσεως που αντλείται από έλλειψη νομιμότητας του βασικού κανονισμού. Κατά τους προσφεύγοντες, ο βασικός κανονισμός είναι ανεφάρμοστος εν προκειμένω, πράγμα το οποίο έχει ως αποτέλεσμα ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός στερείται κάθε νομικής βάσεως και θα πρέπει να ακυρωθεί. Στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος προβλήθηκε επικουρικώς, οι προσφεύγοντες ζητούν την ακύρωση του προσβαλλομένου κανονισμού λόγω προβαλλομένης καταχρήσεως εξουσίας.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από το ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός στερείται νομικής βάσεως

23 Στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγοντες προβάλλουν ένσταση ελλείψεως νομιμότητας κατά του βασικού κανονισμού. Ο λόγος ακυρώσεως διαιρείται σε τρία σκέλη.

24 Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά παγία νομολογία, το άρθρο 277 ΣΛΕΕ εκφράζει γενική αρχή διασφαλίζουσα σε κάθε διάδικο το δικαίωμα να αμφισβητήσει παρεμπιπτόντως, προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση πράξεως κατά της οποίας αυτός μπορεί να ασκήσει προσφυγή, το κύρος προγενέστερης πράξεως θεσμικού οργάνου, που αποτελεί τη νομική βάση της προσβαλλομένης πράξεως, αν ο εν λόγω διάδικος δεν διέθετε το δικαίωμα να ασκήσει, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, απευθείας προσφυγή κατά της εν λόγω πράξεως, της οποίας υφίσταται έτσι τις συνέπειες, χωρίς να του έχει παρασχεθεί η δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωσή της (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις

του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 1979, 92/78, Simmenthal κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 407, σκέψη 39, και της 19ης Ιανουαρίου 1984, 262/80, Andersen κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1984, σ. 195, σκέψη 6).

– Επί του πρώτου σκέλους, που αντλείται από εσφαλμένη επιλογή της νομικής βάσεως του βασικού κανονισμού

25 Ο βασικός κανονισμός εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 95 ΕΚ. Κατά το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού, αυτός θεσπίζει εναρμονισμένους κανόνες που αφορούν τη διάθεση προϊόντων φώκιας στην αγορά.

26 Στο πλαίσιο της πρώτης αιτιάσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υπέπεσαν σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον επέλεξαν το άρθρο 95 ΕΚ ως νομική βάση για την έκδοση του βασικού κανονισμού. Κατά τους προσφεύγοντες, από την αιτιολογική έκθεση της προτάσεως κανονισμού του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί εμπορίου προϊόντων φώκιας, την οποία υπέβαλε η Επιτροπή [COM(2008) 469 τελικό, της 23ης Ιουλίου 2008, στο εξής: πρόταση βασικού κανονισμού], και από τις αιτιολογικές σκέψεις του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι ο κύριος σκοπός του εν λόγω κανονισμού είναι η διασφάλιση της καλής μεταχείρισης των ζώων και όχι η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

27 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο του συστήματος αρμοδιοτήτων της Ένωσης, η επιλογή της νομικής βάσεως μιας πράξεως πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο. Μεταξύ των στοιχείων αυτών καταλέγονται, ιδίως, ο σκοπός και το περιεχόμενο της πράξεως αυτής (βλ. απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, C-497/04, Laserdisken, Συλλογή 2006, σ. I-8089, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28 Επίσης κατά πάγια νομολογία, τα μέτρα που προβλέπει το άρθρο 95, παράγραφος 1, ΕΚ πρέπει να σκοπούν πράγματι στη βελτίωση των συνθηκών για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Μολονότι η απλή διαπίστωση διαφορών μεταξύ των εθνικών ρυθμίσεων και του αφηρημένου κινδύνου παρεμποδίσεως της ασκήσεως θεμελιωδών ελευθεριών ή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού δεν αρκεί προς δικαιολόγηση της επιλογής του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως, ο νομοθέτης της Ένωσης μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο αυτό ιδίως στην περίπτωση διαφορών μεταξύ εθνικών ρυθμίσεων που είναι ικανές να εμποδίσουν την άσκηση θεμελιωδών ελευθεριών και να έχουν, ως εκ τούτου, άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουνίου 2010, C-58/03, Vodafone κ.λπ., Συλλογή 2010, σ. I-4999, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

29 Εξάλλου, η επιλογή αυτής της διατάξεως ως νομικής βάσεως είναι μεν δυνατή προκειμένου να προληφθούν μελλοντικά εμπόδια στο εμπόριο λόγω της ανομοιογενούς εξέλιξης των εθνικών νομοθεσιών, η εμφάνιση όμως των εμποδίων αυτών πρέπει να είναι πιθανή και το επίδικο μέτρο πρέπει να έχει ως αντικείμενο την πρόληψή τους (βλ. απόφαση Vodafone κ.λπ., σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

30 Ωστόσο, πρέπει να υπομνησθεί ότι η επιλογή του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως δεν δικαιολογείται όταν η εναρμόνιση των όρων της εσωτερικής αγοράς αποτελεί παρακολουθηματικού και μόνον χαρακτήρα αποτέλεσμα της προς έκδοση πράξεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Νοεμβρίου 1999, C-209/97, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-8067, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, όταν υφίστανται εμπόδια στο εμπόριο ή όταν είναι πιθανόν να εμφανιστούν τέτοια εμπόδια στο μέλλον επειδή τα κράτη μέλη έχουν ήδη λάβει ή λαμβάνουν έναντι ενός προϊόντος ή μιας κατηγορίας προϊόντων διιστάμενα μέτρα, τα οποία ενδέχεται να εξασφαλίσουν διαφορετικό επίπεδο προστασίας και, ως εκ τούτου, να παρακωλύσουν την ελεύθερη κυκλοφορία του

οικείου ή των οικείων προϊόντων εντός της Ένωσης, το άρθρο 95 ΕΚ παρέχει στον νομοθέτη της Ένωσης την εξουσία να παρεμβαίνει και να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα, τηρώντας, αφενός, την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου και, αφετέρου, τις αρχές του δικαίου οι οποίες μνημονεύονται στη Συνθήκη ή συνάγονται από τη νομολογία, ιδίως δε την αρχή της αναλογικότητας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 2004, C-210/03, Swedish Match, Συλλογή 2004, σ. I-11893, σκέψη 33, και C-434/02, Arnold André, Συλλογή 2004, σ. I-11825, σκέψη 34).

32 Το Δικαστήριο έχει επισημάνει, επίσης, ότι οι συντάκτες της Συνθήκης, χρησιμοποιώντας στο άρθρο 95 ΕΚ την έκφραση «μέτρα σχετικά με την προσέγγιση», θέλησαν να απονείμουν στον νομοθέτη της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη το γενικό πλαίσιο και τις ειδικές περιστάσεις του υπό εναρμόνιση τομέα, ορισμένη διακριτική ευχέρεια ως προς την μέθοδο προσεγγίσεως που κρίνεται ως η πιο ενδεδειγμένη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος, ιδίως στους τομείς που χαρακτηρίζονται από ιδιαιτερότητες σύνθετης τεχνικής φύσεως (βλ. απόφαση Vodafone κ.λπ., σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

33 Αναλόγως των περιστάσεων, τα κατάλληλα αυτά μέτρα μπορούν να συνίστανται στην επιβολή υποχρεώσεως στο σύνολο των κρατών μελών να επιτρέψουν την εμπορία του οικείου ή των οικείων προϊόντων, στην υπαγωγή αυτής της υποχρεώσεως σε ορισμένες προϋποθέσεις ή ακόμα στην απαγόρευση, προσωρινή ή οριστική, της εμπορίας ενός ή ορισμένων προϊόντων (βλ. απόφαση Swedish Match, σκέψη 31 ανωτέρω, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

34 Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να εξετασθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για να αποτελέσει το άρθρο 95 ΕΚ τη νομική βάση του βασικού κανονισμού.

35 Εν προκειμένω, από τον βασικό κανονισμό προκύπτει σαφώς ότι ο κύριος σκοπός του δεν είναι η διασφάλιση της καλής μεταχείρισης των ζώων, αλλά η βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

36 Κατά πρώτον, πρέπει να επισημανθεί, συναφώς, ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως του βασικού κανονισμού, υπήρχαν, όσον αφορά τα οικεία προϊόντα, διαφορές μεταξύ των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών.

37 Ειδικότερα, από την πρόταση βασικού κανονισμού [παράρτημα A.19] προκύπτει ότι, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανησυχίες και πιέσεις των πολιτών, πλείονα κράτη μέλη θέσπισαν ή επρόκειτο να θεσπίσουν ή να εξετάσουν τη λήψη νομοθετικών μέτρων αποσκοπούντων στον περιορισμό ή στην απαγόρευση των οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την επεξεργασία προϊόντων φώκιας και ότι η κατάσταση αυτή επρόκειτο να δώσει λαβή για νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες εντός των κρατών μελών. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι συνυπήρχαν ανομοιογενείς εμπορικοί όροι εντός της Ένωσης, οι οποίοι διέφεραν αναλόγως του κράτους μέλους ή της ομάδας κρατών μελών, και ότι εξ αυτού προέκυπτε κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς, λαμβανομένου υπόψη ότι οι επιχειρηματίες όφειλαν να προσαρμόσουν την πρακτική τους στις διάφορες διατάξεις που ίσχυαν στο εκάστοτε κράτος μέλος.

38 Ομοίως, στις αιτιολογικές σκέψεις 4 και 5 του βασικού κανονισμού υπομνήσθηκε ότι «[η] θήρα της φώκιας έχει προκαλέσει σοβαρό προβληματισμό στο κοινό και στις κυβερνήσεις που επιδεικνύουν ευαισθησία σε θέματα σχετικά με τη μεταχείριση των ζώων» λόγω του πόνου που προκαλούν στις φώκιες η θανάτωση και η εκδορά τους, και ότι «[α]νταποκρινόμενα σε αυτόν τον προβληματισμό των πολιτών και των καταναλωτών, από την άποψη της καλής μεταχείρισης των ζώων, […] και για την πιθανή παρουσία στην αγορά προϊόντων που λαμβάνονται από ζώα που έχουν θανατωθεί και γδαρθεί με τρόπο που προκαλεί πόνο, αρκετά κράτη μέλη θέσπισαν ή [προετίθεντο] να θεσπίσουν νομοθεσία για τη ρύθμιση του εμπορίου προϊόντων φώκιας, απαγορεύοντας τις εισαγωγές και την παραγωγή τους, ενώ, σε άλλα κράτη, δεν [επιβάλλονταν] περιορισμοί στο εμπόριο των προϊόντων αυτών».

39 Πάντως, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 6 έως 8 του βασικού κανονισμού, οι «διαφορές μεταξύ των εθνικών διατάξεων που διέπουν το εμπόριο, τις εισαγωγές, την παραγωγή και τη διάθεση στην αγορά προϊόντων φώκιας […] [επηρέαζαν] δυσμενώς τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των προϊόντων που [περιείχαν] ή [ήταν δυνατόν] να περιέχουν προϊόντα φώκιας και [συνιστούσαν] φραγμούς στην εμπορία των εν λόγω προϊόντων […] και [μπορούσαν] περαιτέρω να αποθαρρύνουν τους καταναλωτές από την αγορά προϊόντων που δεν [παράγονταν] μεν από φώκια αλλά [μπορούσαν] να μην διακρίνονται ευκόλως από παρόμοια αγαθά που [παράγονταν] από φώκια ή προϊόντα που [μπορούσαν] να περιέχουν στοιχεία ή συστατικά που [λαμβάνονταν] από φώκια χωρίς όμως τούτο να είναι σαφώς αναγνωρίσιμο». Επομένως, ο σκοπός του βασικού κανονισμού ήταν η εναρμόνιση «των κανόνων εντός της [Ένωσης] που διέπουν τις εμπορικές δραστηριότητες όσον αφορά τα προϊόντα φώκιας [και η αποτροπή, ως εκ τούτου], της διατάραξης της εσωτερικής αγοράς για τα σχετικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που είναι ισοδύναμα ή υποκατάστατα των προϊόντων φώκιας».

40 Από την εξέταση των ως άνω αιτιολογικών σκέψεων προκύπτει ότι, καίτοι, λόγω του ενδιαφέροντος των πολιτών και των καταναλωτών σχετικά με το ζήτημα της καλής μεταχείρισης των ζώων, πλείονα κράτη μέλη θέσπισαν ή προετίθεντο να θεσπίσουν μέτρα σχετικά με τη ρύθμιση του εμπορίου των προϊόντων φώκιας, ο νομοθέτης ενήργησε προς τον σκοπό της εναρμονίσεως των εν λόγω κανόνων και της αποφυγής, ως εκ τούτου, της διαταράξεως της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τα οικεία προϊόντα.

41 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την επιλογή του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν μπορεί να εμποδίζεται να στηριχθεί σ' αυτή τη νομική βάση από το γεγονός ότι η διασφάλιση της καλής μεταχείρισης των ζώων είναι καθοριστική για τις επιλογές που πρέπει να γίνουν. Παρόμοια είναι, κατ' αναλογίαν, η κατάσταση και στον τομέα της προστασίας της δημόσιας υγείας [αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-376/98, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. I-8419, σκέψη 88· της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-491/01, British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco, Συλλογή 2002, σ. I-11453, σκέψη 62, και της 12ης Ιουλίου 2005, C-154/04 και C-155/04, Alliance for Natural Health κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-6451, σκέψη 30], καθώς και στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών (απόφαση Vodafone κ.λπ., σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 36).

42 Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι η διασφάλιση της καλής διαβιώσεως των ζώων αποτελεί θεμιτό σκοπό γενικού συμφέροντος, η σημασία του οποίου υπογραμμίζεται ιδίως με τη θέσπιση από τα κράτη μέλη του πρωτοκόλλου για την προστασία και την καλή διαβίωση των ζώων, που προσαρτάται στη Συνθήκη ΕΚ (ΕΕ 1997, C-340, σ. 110, στο εξής: πρωτόκολλο). Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει διαπιστώσει επανειλημμένως το ενδιαφέρον που επιδεικνύει η Ένωση για την υγεία και την προστασία των ζώων (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, C-100/08, Επιτροπή κατά Βελγίου, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 91).

43 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10 του βασικού κανονισμού, ακριβώς στο πλαίσιο αυτό ο νομοθέτης της Ένωσης, έχοντας επίγνωση των υποχρεώσεών του όσον αφορά τη συνεκτίμηση των απαιτήσεων σχετικά με την καλή διαβίωση των ζώων κατά τη διαμόρφωση και την υλοποίηση της σχετικής με την εσωτερική αγορά πολιτικής δυνάμει του πρωτόκολλου, συνήγαγε ότι, προκειμένου να τερματισθεί ο υφιστάμενος κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς, ήταν αναγκαίο να προβλεφθούν εναρμονισμένοι κανόνες, λαμβανομένου ταυτοχρόνως υπόψη του σχετικού με την καλή διαβίωση των ζώων ζητήματος.

44 Πάντως, για να είναι αποτελεσματικό το προβλεπόμενο εν προκειμένω μέτρο, αυτό θα έπρεπε να αποτελεί προσήκουσα ανταπόκριση στους λόγους που επέβαλαν τις υφιστάμενες ή τις αναγγελθείσες ρυθμίσεις στα διάφορα κράτη μέλη. Συναφώς, από την αιτιολογική σκέψη 10 του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι, προκειμένου να ανακτήσουν την εμπιστοσύνη οι καταναλωτές, λαμβανομένων, ταυτοχρόνως, πλήρως υπόψη των προβληματισμών σχετικά με την καλή διαβίωση των ζώων, «η διάθεση προϊόντων φώκιας στην αγορά [έπρεπε], κατά κανόνα, να μην επιτρέπεται». Επιπλέον, ο

νομοθέτης της Ένωσης εκτίμησε ότι, προκειμένου να δοθεί απάντηση στις ανησυχίες πολιτών και καταναλωτών όσον αφορά «τη θανάτωση και την [εκδορά] της φώκιας, [ήταν] αναγκαίο […] να αναληφθεί δράση προς μείωση της ζήτησης που οδηγεί στην εμπορία προϊόντων φώκιας και, ως εκ τούτου, της οικονομικής ζήτησης που κινεί τη θήρα της φώκιας για εμπορικούς λόγους».

45 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 13 του βασικού κανονισμού, ο νομοθέτης της Ένωσης εκτίμησε ότι το αποτελεσματικότερο μέσο για να παρεμποδισθούν οι υφιστάμενες και οι αναμενόμενες διαταραχές της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τα οικεία προϊόντα ήταν ο κατευνασμός των καταναλωτών διά της διαβεβαιώσεώς τους ότι, κατά κανόνα, κανένα προϊόν φώκιας δεν επρόκειτο, πλέον, να διατίθεται στο εμπόριο εντός της αγοράς της Ένωσης, ιδίως, μέσω της απαγορεύσεως των εισαγωγών των προερχομένων από τρίτες χώρες προϊόντων αυτών.

46 Ωστόσο, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε μια εξαίρεση από την ως άνω απαγόρευση όσον αφορά τη θήρα της φώκιας στην οποία επιδίδονται οι κοινότητες Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών για την επιβίωσή τους. Συγκεκριμένα, στην αιτιολογική σκέψη 14 του βασικού κανονισμού εκτίθεται ότι «δεν θα πρέπει εξάλλου να επηρεάζονται αρνητικά τα στοιχειώδη οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα των κοινοτήτων Inuit, οι οποίες επιδίδονται στη θήρα φώκιας για την επιβίωσή τους».

47 Επιπλέον, από τις αιτιολογικές σκέψεις 3, 7 και 8 του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι ο εν λόγω κανονισμός έχει, επίσης, ως σκοπό την εξάλειψη των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων που δεν παράγονται μεν από φώκια αλλά είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατο, ακριβώς λόγω της φύσεώς τους, να διακρίνονται από παρόμοια αγαθά που παράγονται από φώκια, ή των προϊόντων που μπορεί να περιέχουν στοιχεία ή συστατικά που λαμβάνονται από φώκια χωρίς όμως τούτο να είναι σαφώς αναγνωρίσιμο (βλ. σκέψη 39 ανωτέρω). Συγκεκριμένα, εφόσον παρασχεθεί στους καταναλωτές η διαβεβαίωση ότι, εξαιρουμένων των προϊόντων που προέρχονται από τη θήρα στην οποία επιδίδονται κατά παράδοση οι κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών για την επιβίωσή τους, τα προϊόντα που παράγονται από φώκια δεν θα διατίθενται, πλέον, στο εμπόριο εντός της Ένωσης, το ζήτημα της διαφοροποιήσεως μεταξύ των τελευταίων αυτών προϊόντων και εκείνων που δεν παράγονται από φώκια δεν θα ετίθετο πλέον και όλες οι κατηγορίες των εν λόγω προϊόντων θα μπορούσαν να κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος της Ένωσης.

48 Στο πλαίσιο αυτό, η παρέμβαση του νομοθέτη της Ένωσης, ο οποίος στηρίχθηκε στο άρθρο 95 ΕΚ, είναι δικαιολογημένη.

49 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τα διάφορα επιχειρήματα των προσφευγόντων, με τα οποία οι τελευταίοι θέτουν υπό αμφισβήτηση το υποστατό πλειόνων εκτιμήσεων που μνημονεύονται στις προηγούμενες σκέψεις. Ειδικότερα, όσον αφορά την ύπαρξη διαφορών μεταξύ των εθνικών ρυθμίσεων, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι από την πρόταση βασικού κανονισμού [παράρτημα A.19] προκύπτει ότι μόνον δύο κράτη μέλη είχαν ήδη θεσπίσει νομοθεσία σχετικά με τη ρύθμιση του εμπορίου των προϊόντων φώκιας και ότι ένα τρίτο κράτος μέλος επρόκειτο να το πράξει. Επιπλέον, οι προσφεύγοντες διατείνονται ότι το επιχείρημα της Επιτροπής ότι «[δ]εν [μπορούσε] να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο […] να αναληφθούν παρόμοιες πρωτοβουλίες και από άλλα κράτη μέλη» δεν αρκεί για να αποδειχθεί η παρεμπόδιση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

50 Πρώτον, όσον αφορά το τελευταίο αυτό επιχείρημα που αντλείται από την πρόταση βασικού κανονισμού, αρκεί να υπογραμμισθεί ότι αυτό δεν επαναλαμβάνεται στον βασικό κανονισμό, του οποίου η διατύπωση αντικατοπτρίζει μια κατάσταση που ήδη εξελίχθηκε εν τω μεταξύ. Έτσι, στις αιτιολογικές σκέψεις 5 και 6 αυτού, ο βασικός κανονισμός μνημονεύει ότι «αρκετά» κράτη μέλη θέσπισαν ή προτίθενται να θεσπίσουν νομοθεσία για τη ρύθμιση του εμπορίου προϊόντων φώκιας, ενώ, σε άλλα κράτη μέλη, δεν επιβάλλονται περιορισμοί στο εμπόριο των προϊόντων αυτών. Συναφώς, η Επιτροπή αποσαφήνισε ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως του βασικού κανονισμού, ίσχυαν σε τρία κράτη μέλη απαγορεύσεις διαθέσεως προϊόντων φώκιας στο εμπόριο, ότι ένα άλλο κράτος μέλος είχε θεσπίσει σχετική απαγόρευση, η οποία δεν είχε τεθεί ακόμη σε ισχύ, ότι δύο άλλα κράτη μέλη

είχαν εκδώσει και διαβιβάσει στην Επιτροπή σχετικά νομοσχέδια και ότι τρία άλλα κράτη μέλη είχαν δημοσιοποιήσει την πρόθεσή τους να θέσουν, επίσης, σε ισχύ σχετικές απαγορεύσεις λόγω της ελλείψεως μέτρων θεσπισθέντων από την Ένωση.

51 Δεύτερον, ανεξαρτήτως του ακριβούς αριθμού κρατών μελών τα οποία έχουν ήδη θεσπίσει νομοθεσία σχετικά με το ζήτημα αυτό ή τα οποία έχουν εκδηλώσει σαφώς μια τέτοια πρόθεση κατά τον χρόνο εκδόσεως του βασικού κανονισμού, διαπιστώνεται ότι τα εν λόγω αποκλίνοντα μέτρα ήσαν ικανά να παρακωλύσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων φώκιας. Στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι ένας μικρός αριθμός κρατών μελών έχει ήδη θεσπίσει νομοθεσία ή προτίθεται να θεσπίσει νομοθεσία σχετικά με ένα συγκεκριμένο τομέα δεν μπορεί να αποτελεί αποφασιστικό κριτήριο όσον αφορά τη δυνατότητα θεσπίσεως ενός μέτρου για την προσέγγιση των νομοθεσιών σε επίπεδο Ένωσης (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις Swedish Match, σκέψη 31 ανωτέρω, σκέψη 37, και Arnold André, σκέψη 31 ανωτέρω, σκέψη 38).

52 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εν προκειμένω, ο νομοθέτης της Ένωσης ορθώς συνήγαγε ότι, ελλείψει αναλήψεως δράσεως σε επίπεδο Ένωσης, ήταν πιθανότατο ότι, λαμβανομένης υπόψη της θεσπίσεως, εκ μέρους των κρατών μελών, νέων κανόνων που αντικατοπτρίζουν τις αυξανόμενες ανησυχίες των πολιτών και των καταναλωτών σχετικά με το ζήτημα της καλής μεταχείρισης της φώκιας, επρόκειτο να ανακύψουν, ή μάλιστα ήδη υφίσταντο, εμπόδια για το εμπόριο των προϊόντων που περιέχουν ή ενδέχεται να περιέχουν προϊόντα που παράγονται από φώκια (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση Swedish Match, σκέψη 31 ανωτέρω, σκέψη 39).

53 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν, επίσης, ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα στη σκέψη 31 απόφαση Swedish Match, το κρίσιμο στοιχείο που ελήφθη υπόψη από το Δικαστήριο ήταν το γεγονός ότι η αγορά των προϊόντων ήταν μια αγορά στην οποία οι μεταξύ κρατών μελών εμπορικές συναλλαγές ήσαν σχετικά σημαντικές. Ωστόσο, τούτο δεν ισχύει όσον αφορά το εμπόριο προϊόντων φώκιας, ιδίως ως προς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών που έχουν ήδη θεσπίσει σχετική νομοθεσία.

54 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η επιλογή του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως δεν προϋπέθετε την ύπαρξη ουσιαστικής σχέσεως με την ελεύθερη κυκλοφορία μεταξύ των κρατών μελών σε καθεμία από τις περιπτώσεις που ρυθμίζει η πράξη που στηρίζεται στο εν λόγω άρθρο. Όπως έχει τονίσει το Δικαστήριο, αυτό το οποίο έχει σημασία για να δικαιολογηθεί η επιλογή του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως είναι να αποσκοπεί πράγματι η πράξη που στηρίζεται σ' αυτή τη νομική βάση στη βελτίωση των όρων εγκαθιδρύσεως και λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006, C-380/03, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2006, σ. I-11573, σκέψη 80 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

55 Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα των προσφευγόντων δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Όσον αφορά το επιχείρημά τους ότι η παραγωγή προϊόντων φώκιας στην Ένωση είναι αμελητέα, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η έκταση της εν λόγω παραγωγής δεν μπορεί να είναι λυσιτελής για τον καθορισμό της σπουδαιότητας των σχετικών με τα οικεία προϊόντα εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών, καθόσον πρέπει, στο πλαίσιο του εν λόγω καθορισμού, να λαμβάνονται υπόψη και οι εμπορικές συναλλαγές οι σχετικές με τα προϊόντα που εισάγονται στην Ένωση.

56 Επιπλέον, επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι, κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 8 του βασικού κανονισμού, η ύπαρξη αποκλινουσών εθνικών διατάξεων μπορεί περαιτέρω να αποθαρρύνει «τους καταναλωτές από την αγορά προϊόντων που δεν παράγονται μεν από φώκια αλλά μπορεί να μην διακρίνονται ευκόλως από παρόμοια αγαθά που παράγονται από φώκια ή προϊόντα που μπορεί να περιέχουν στοιχεία ή συστατικά που λαμβάνονται από φώκια χωρίς όμως τούτο να είναι σαφώς αναγνωρίσιμο, όπως είναι γούνες, κάψουλες ωμέγα-3 και έλαια και δερμάτινα είδη». Συγκεκριμένα, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 47 ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο σκοπός των προβλεπομένων από τον εν λόγω κανονισμό μέτρων εναρμονίσεως συνίσταται στο να αποφευχθεί η διατάραξη της

εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τα οικεία προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που είναι ισοδύναμα ή υποκατάστατα των προϊόντων φώκιας. Πάντως, όπως προκύπτει από τον ορισμό του προϊόντος φώκιας, όπως αυτός εμφαίνεται στο άρθρο 2 του βασικού κανονισμού και στην αιτιολογική σκέψη 3 του εν λόγω κανονισμού, τα προϊόντα φώκιας καθώς και εκείνα τα οποία δεν παράγονται μεν από φώκια, αλλά τα οποία είναι παρόμοια με τα πρώτα ή περιέχουν συστατικά που λαμβάνονται από φώκια, είναι λίαν ποικίλα και συμπεριλαμβάνουν προϊόντα πολύ ευρείας κατανάλωσης, ως προς τα οποία οι μεταξύ κρατών μελών εμπορικές συναλλαγές δεν είναι, βεβαίως, αμελητέες.

57 Στο πλαίσιο αυτό, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, επίσης, το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη μόνον οι εμπορικές συναλλαγές όσον αφορά τα κράτη μέλη που είχαν ήδη θεσπίσει σχετική νομοθεσία. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι τα προϊόντα τα οποία αφορά το μέτρο εναρμονίσεως, ορίζονται ευρέως είναι προφανές ότι οι σχετικές με τα εν λόγω προϊόντα εμπορικές συναλλαγές αφορούν όλα τα κράτη μέλη.

58 Βάσει όλων των προεκτεθέντων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι οι διαφορές, οι οποίες ήδη υφίσταντο και οι οποίες επρόκειτο κατά πάσα πιθανότητα να αυξηθούν περαιτέρω, μεταξύ των εθνικών διατάξεων που διέπουν το εμπόριο των προϊόντων φώκιας μπορούσαν να δικαιολογήσουν την παρέμβαση του νομοθέτη της Ένωσης, ο οποίος στηρίχθηκε στο άρθρο 95 ΕΚ.

59 Κατά δεύτερον, βάσει του ως άνω συμπεράσματος, πρέπει να εξετασθεί, ιδίως, αν τα άρθρα 1, 3 και 4 του βασικού κανονισμού έχουν όντως ως αντικείμενο τη βελτίωση των όρων εγκαθίδρυσης και λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς

60 Κατά το άρθρο 1 του βασικού κανονισμού, ο εν λόγω κανονισμός «θεσπίζει εναρμονισμένους κανόνες που αφορούν τη διάθεση προϊόντων φώκιας στην αγορά». Επιπλέον, από την αιτιολογική σκέψη 15 αυτού προκύπτει ότι ο εν λόγω κανονισμός «δεν θίγει [...] άλλους κοινοτικούς ή εθνικούς κανόνες που ρυθμίζουν τη θήρα φώκιας».

61 Έτσι, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού προβλέπει ότι «[η] διάθεση προϊόντων φώκιας στην αγορά επιτρέπεται μόνον οσάκις τα προϊόντα φώκιας προέρχονται από θήρα στην οποία εκ παραδόσεως προβαίνουν οι Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών και η οποία συμβάλλει στην επιβίωσή τους και ότι [γ]ια τα εισαγόμενα προϊόντα, οι όροι αυτοί ισχύουν κατά τη στιγμή ή σημείο εισαγωγής».

62 Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τα προϊόντα που επιτρέπονται δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού καθώς και όλα τα προϊόντα τα οποία δεν παράγονται μεν από φώκια αλλά τα οποία ενδέχεται να μη διακρίνονται ευκόλως από παρόμοια εμπορεύματα που παράγονται από φώκια, ή προϊόντα τα οποία ενδέχεται να περιέχουν στοιχεία ή συστατικά που παράγονται από φώκια χωρίς τούτο να είναι σαφώς αναγνωρίσιμο, μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην εσωτερική αγορά της Ένωσης, ο νομοθέτης προέβλεψε, στο άρθρο 4 του βασικού κανονισμού, ότι «[τ]α κράτη μέλη δεν εμποδίζουν τη διάθεση στην αγορά προϊόντων φώκιας που συμμορφώνονται προς τον [βασικό] κανονισμό». Πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διάταξη αυτή εξασφαλίζει το πλήρες αποτέλεσμα του βασικού κανονισμού υπό το πρίσμα του επιδιωκομένου από τον εν λόγω κανονισμό σκοπού της βελτιώσεως των όρων λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Συγκεκριμένα, το ως άνω άρθρο αποκλείει την παρακώλυση εκ μέρους των κρατών μελών της κυκλοφορίας στην Ένωση όλων αυτών των κατηγοριών προϊόντων μέσω, ιδίως, πιο περιοριστικών διατάξεων, τις οποίες τα εν λόγω κράτη μέλη θα μπορούσαν να θεωρήσουν αναγκαίες προς διασφάλιση της καλής μεταχείρισης των ζώων ή προς κατευνασμό των καταναλωτών. Έτσι, το άρθρο 4 του βασικού κανονισμού αποτελεί έκφραση του σκοπού που προβλέπεται στο άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού.

63 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι η οδηγία 83/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, σχετικά με την εισαγωγή στα κράτη μέλη δερμάτων ορισμένων νεογνών φώκιας και προϊόντων που προέρχονται από αυτά (ΕΕ L 91, σ. 30), στηρίζεται σε αιτιολογία

που είναι, τουλάχιστον, συγκρίσιμη με αυτήν του βασικού κανονισμού, ενώ η εν λόγω οδηγία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 235 ΣΕΚ, το οποίο κατέστη μετέπειτα άρθρο 308 ΕΚ, και στη συνέχεια άρθρο 352 ΣΛΕΕ. Κατά τη νομολογία, ο καθορισμός της νομικής βάσεως μιας πράξεως πρέπει να γίνεται με κριτήριο τον σκοπό και το περιεχόμενό της, και όχι τη νομική βάση άλλων πράξεων της Ένωσης με παρόμοια, ενδεχομένως, χαρακτηριστικά (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, C-411/06, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2009, σ. I-7585, σκέψη 77 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εν πάση περιπτώσει, προκύπτει ότι η ως άνω οδηγία, η οποία εκδόθηκε βάσει της Συνθήκης ΕΟΚ, επιδιώκει σκοπούς διαφορετικούς από αυτόν του βασικού κανονισμού.

64 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο βασικός κανονισμός έχει όντως ως αντικείμενο τη βελτίωση των όρων λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και ότι, επομένως, ο εν λόγω κανονισμός μπορούσε να εκδοθεί βάσει του άρθρου 95 ΕΚ.

65 Στο πλαίσιο της δεύτερης αιτιάσεως, η οποία προβλήθηκε επικουρικώς, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι το άρθρο 95 ΕΚ δεν αποτελεί επαρκή νομική βάση για την έκδοση του βασικού κανονισμού, καθόσον, λαμβανομένου υπόψη ότι η προβλεπόμενη απαγόρευση θίγει, κατά τη γνώμη τους, κατ' ουσίαν το εμπόριο με τις τρίτες χώρες, ήταν αναγκαία η προσφυγή και στο άρθρο 133 ΕΚ ως νομική βάση. Οι προσφεύγοντες υπενθυμίζουν ότι η πρόταση βασικού κανονισμού έκανε μνεία αμφοτέρων των διατάξεων και διατείνονται ότι οι διαφορές μεταξύ της ως άνω προτάσεως και του τελικώς εγκριθέντος κανονισμού δεν δικαιολογούν την επιλογή μόνον του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως. Πάντως, κατά τους προσφεύγοντες, η απαγόρευση της διαθέσεως στην αγορά των επίμαχων προϊόντων, τα οποία παράγονται κυρίως εκτός της Ένωσης, επιβάλλει, εν τοις πράγμασι, μια απαγόρευση των εισαγωγών.

66 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, αν από την εξέταση της πράξεως της Ένωσης αποδεικνύεται ότι αυτή επιδιώκει διττό στόχο ή ότι απαρτίζεται από δύο συνιστώσες, από τις οποίες η μία μπορεί να χαρακτηριστεί ως κύρια ή δεσπόζουσα, ενώ η άλλη είναι απλώς παρακολουθηματική, η πράξη πρέπει να στηρίζεται σε μία μόνη νομική βάση, ήτοι εκείνη η οποία απαιτείται από τον κύριο ή δεσπόζοντα στόχο ή από την κύρια ή δεσπόζουσα συνιστώσα [απόφαση British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco, σκέψη 41 ανωτέρω, σκέψη 94].

67 Κατ' εξαίρεση, αν, αντιθέτως, αποδεικνύεται ότι η οικεία πράξη κατατείνει συγχρόνως σε περισσότερους σκοπούς, ή ότι έχει περισσότερες συνιστώσες, που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, χωρίς ο ένας να είναι δευτερεύων και έμμεσος σε σχέση με τον άλλο, η πράξη αυτή πρέπει να στηρίζεται στις αντίστοιχες διαφορετικές νομικές βάσεις (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 63 ανωτέρω, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

68 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν ο βασικός κανονισμός επιδιώκει, επίσης, σκοπό αναγόμενο στην κοινή εμπορική πολιτική και αν έχει συνιστώσες αναγόμενες στην πολιτική αυτή, οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με συνιστώσες αποσκοπούσες στη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, σκοπό ή συνιστώσες που να έχουν τόσο μεγάλη σπουδαιότητα ώστε να έπρεπε η πράξη αυτή να στηριχθεί σε διττή νομική βάση.

69 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί, ευθύς εξ αρχής, ότι, αντιθέτως προς την πρόταση βασικού κανονισμού, ο εν λόγω βασικός κανονισμός δεν απαγορεύει, αυτός καθαυτόν, ούτε τις εισαγωγές ούτε τη διαμετακόμιση ούτε τις εξαγωγές προϊόντων φώκιας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού απαγορεύει μόνον τη διάθεσή τους στην αγορά, αποσαφηνίζοντας ότι, όσον αφορά τα εισαγόμενα προϊόντα, η απαγόρευση πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο ή τον τόπο εισαγωγής, τούτο δε χάριν αποτελεσματικότητας όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 10 του ίδιου κανονισμού. Συναφώς, το άρθρο 2, στοιχείο 5, του βασικού κανονισμού ορίζει την εισαγωγή ως «κάθε είσοδο εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας».

70 Επομένως, η εισαγωγή προϊόντων φώκιας απαγορεύεται μόνον στις περιπτώσεις που τα προϊόντα αυτά προορίζονται για διάθεση στην αγορά εντός της Ένωσης. Επιπλέον, πρέπει να παρατηρηθεί, όπως επισήμανε και η Επιτροπή, ότι ο βασικός κανονισμός, απαγορεύοντας τη διάθεση των προϊόντων φώκιας στην αγορά, δεν εμποδίζει την είσοδο, την αποθήκευση, τη μεταποίηση ή την κατασκευή προϊόντων στην Ένωση, αν τα εν λόγω προϊόντα προορίζονται για εξαγωγή και ουδέποτε τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία στην αγορά της Ένωσης. Επιπλέον, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού προβλέπει επίσης ότι, αφενός, επιτρέπεται η εισαγωγή προϊόντων φώκιας οσάκις έχει ευκαιριακό χαρακτήρα και αφορά αποκλειστικά αγαθά που προορίζονται για προσωπική χρήση και όχι για εμπορικούς σκοπούς και ότι, αφετέρου, επιτρέπεται επίσης η διάθεση στην αγορά, επί μη κερδοσκοπικής βάσεως, προϊόντων φώκιας εφόσον προέρχονται από παραπροϊόντα θήρας, η οποία υπόκειται σε ρύθμιση δυνάμει εθνικού δικαίου και διενεργείται με αποκλειστικό σκοπό την αειφόρο διαχείριση θαλασσίων πόρων. Τέλος, η απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά αφορά και τα προϊόντα φώκιας που προέρχονται από τα κράτη μέλη, έστω και αν δεν αμφισβητείται ότι το μερίδιο των προϊόντων αυτών δεν είναι πολύ σημαντικό.

71 Από τα ανωτέρω πρέπει να συναχθεί ότι η απαγόρευση εισαγωγών όντως προβλέπεται προς τον σκοπό της παρεμποδίσεως της διαθέσεως των προϊόντων φώκιας στην αγορά και, διά του μέσου αυτού, προς επίτευξη του μοναδικού σκοπού του βασικού κανονισμού ο οποίος συνίσταται στη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, τα αποτελέσματα του εν λόγω κανονισμού επί του εξωτερικού εμπορίου είναι μόνον δευτερεύοντα.

72 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι ο μόνος σκοπός τον οποίο επιδιώκει ο βασικός κανονισμός, και ιδίως η τελευταία περίοδος του άρθρου 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, συνίσταται στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, χωρίς να επιδιώκεται επίσης σκοπός που να συνδέεται με την εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής. Λαμβανομένων υπόψη του συμπεράσματος αυτού και της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 66 και 67 ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο βασικός κανονισμός δεν μπορούσε να έχει ως νομική βάση, συγχρόνως, τα άρθρα 95 ΕΚ και 133 ΕΚ.

73 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνησθεί, συναφώς, ότι, στην προπαρατεθείσα στη σκέψη 41 απόφαση British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco (σκέψη 98), το Δικαστήριο εκτίμησε ότι, στην επίμαχη υπόθεση, η εσφαλμένη μνεία του άρθρου 133 ΕΚ ως δεύτερης νομικής βάσεως της βαλλόμενης οδηγίας δεν συνεπαγόταν, από μόνη της, το ανίσχυρο της οδηγίας αυτής. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα τέτοιο σφάλμα στο εισαγωγικό τμήμα πράξεως της Ένωσης αποτελούσε καθαρά τυπικό ελάττωμα, εκτός αν είχε καταστήσει τη διαδικασία εκδόσεως της εν λόγω πράξεως πλημμελή (βλ. απόφαση Swedish Match, σκέψη 31 ανωτέρω, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

74 Η ίδια προσέγγιση τυγχάνει εφαρμογής, κατ' αναλογίαν, στην προκειμένη υπόθεση. Ειδικότερα, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, με βάση τα άρθρα 95 ΕΚ και 133 ΕΚ, η διαδικασία της ψηφοφορίας στο Συμβούλιο διεξάγεται κατά πανομοιότυπο τρόπο.

75 Έτσι, το άρθρο 95, παράγραφος 1, ΕΚ προβλέπει ότι τα θεσπιζόμενα βάσει αυτού του άρθρου μέτρα εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία συναποφάσεως του άρθρου 251 ΕΚ και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας συναποφάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 251 ΕΚ, το Συμβούλιο αποφασίζει, κατ' αρχήν, με ειδική πλειοψηφία, εκτός αν προτίθεται να εγκρίνει τις τροπολογίες επί της κοινής θέσεώς του, τις οποίες έχει προτείνει το Κοινοβούλιο και ως προς τις οποίες η Επιτροπή έχει εκφέρει αρνητική γνώμη, περίπτωση στην οποία το Συμβούλιο οφείλει να αποφασίσει ομόφωνα. Όσον αφορά το άρθρο 133, παράγραφος 4, ΕΚ, το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι το Συμβούλιο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από τη διάταξη αυτή, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

76 Επομένως, η επιλογή διττής νομικής βάσεως, η οποία θα απαρτιζόταν από τα άρθρα 95 ΕΚ και 133 ΕΚ, ουδόλως θα επηρέαζε τους κανόνες που διέπουν την ψηφοφορία στο Συμβούλιο. Επιπλέον, η επιλογή μόνον του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως δεν έθιξε τα δικαιώματα του Κοινοβουλίου, καθόσον το άρθρο αυτό παραπέμπει ρητώς στην προβλεπόμενη από το άρθρο 251 ΕΚ διαδικασία συναποφάσεως (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουνίου 1991, C-300/89, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, που είναι γνωστή ως απόφαση «διοξείδιο του τιτανίου», Συλλογή 1991, σ. I-2867, σκέψεις 17 έως 21).

77 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι ο βασικός κανονισμός εμπίπτει, επίσης, στο άρθρο 133 ΕΚ, η επιλογή μόνον του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσεως δεν μπορεί να καταστήσει πλημμελή τη διαδικασία εκδόσεως του εν λόγω κανονισμού, οπότε ο εν λόγω κανονισμός δεν είναι ανίσχυρος για τον λόγο αυτόν [βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις Swedish Match, σκέψη 31 ανωτέρω, σκέψεις 43 έως 45, και British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco, σκέψη 41 ανωτέρω, σκέψεις 106 έως 111].

78 Επομένως, το πρώτο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

– Επί του δευτέρου σκέλους, που αντλείται από παραβίαση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

79 Πρώτον, οι προσφεύγοντες προβάλλουν ότι ο κύριος, αν όχι μοναδικός, σκοπός του βασικού κανονισμού είναι η προστασία της καλής μεταχείρισης των ζώων και ότι ένας τέτοιος σκοπός δεν υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Ωστόσο, κατά τους προσφεύγοντες, τα θεσμικά όργανα δεν αποδεικνύουν σε ποιον βαθμό μια νομοθεσία αποσκοπούσα στην προστασία της καλής μεταχείρισης της φώκιας και θεσπιζόμενη σε επίπεδο Ένωσης είναι πιο κατάλληλη και πιο αναγκαία.

80 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως του βασικού κανονισμού, η αρχή της επικουρικότητας είχε διατυπωθεί στο άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, κατά το οποίο, στους τομείς που δεν υπάγονταν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Ένωση δρούσε μόνον εάν και στον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης ήταν αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούσαν συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης. Η αρχή αυτή είχε συγκεκριμενοποιηθεί με το πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, το οποίο προσαρτήθηκε στη Συνθήκη ΕΚ (ΕΕ 1997, C 340, σ. 173) και το οποίο προέβλεπε επίσης, στην παράγραφος 5 αυτού, κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό του αν επληρούντο οι εν λόγω προϋποθέσεις.

81 Όσον αφορά τις νομοθετικές πράξεις, το εν λόγω πρωτόκολλο αποσαφήνιζε, στις παραγράφους 6 και 7, ότι η Κοινότητα νομοθετούσε μόνον εφόσον τούτο ήταν αναγκαίο και ότι τα κοινοτικά μέτρα έπρεπε να καταλείπουν όσο το δυνατό μεγαλύτερο πεδίο για εθνικές αποφάσεις, το οποίο, πάντως, δεν έπρεπε να διακυβεύει την επίτευξη του επιδιωκόμενου με το συγκεκριμένο μέτρο σκοπού και τον σεβασμό των επιταγών της Συνθήκης.

82 Επιπλέον, το εν λόγω πρωτόκολλο αποσαφήνιζε, στην παράγραφο 3, ότι η αρχή της επικουρικότητας δεν έθετε υπό αμφισβήτηση τις αρμοδιότητες που απονέμει στην Κοινότητα η Συνθήκη, όπως αυτές έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο.

83 Συναφώς, πρέπει, ευθύς εξ αρχής, να απορριφθεί η επιχειρηματολογία των προσφευγόντων που στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι ο σκοπός του βασικού κανονισμού είναι η προστασία της καλής μεταχείρισης των ζώων. Συγκεκριμένα, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 64 ανωτέρω, ο εν λόγω κανονισμός έχει ως αντικείμενο τη βελτίωση των όρων λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, λαμβανομένης ταυτοχρόνως υπόψη της προστασίας της καλής μεταχείρισης των ζώων.

84 Όσον αφορά το άρθρο 95 ΕΚ, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η αρχή της επικουρικότητας εφαρμόζεται όταν ο νομοθέτης της Ένωσης χρησιμοποιεί την εν λόγω διάταξη ως νομική βάση, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη δεν του παρέχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη ρύθμιση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην εσωτερική αγορά, αλλά μόνον αρμοδιότητα για τη βελτίωση των όρων εγκαθιδρύσεως και λειτουργίας της, με την εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών ή την εξάλειψη των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού [απόφαση British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco, σκέψη 41ανωτέρω, σκέψη 179].

85 Πάντως, διαπιστώνεται ότι ο σκοπός του βασικού κανονισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί κατά τρόπο ικανοποιητικό μέσω της δράσεως μόνον των κρατών μελών και προϋποθέτει την ανάληψη δράσεως στο επίπεδο της Ένωσης, όπως αποδεικνύει η ετερόκλητη εξέλιξη των εθνικών νομοθεσιών εν προκειμένω (βλ. σκέψεις 38 και 39 ανωτέρω). Επομένως, ο σκοπός της προβλεπόμενης δράσεως μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης.

86 Δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες δεν προέβαλαν κανένα άλλο στοιχείο προς στήριξη της επιχειρηματολογίας τους, η εν λόγω επιχειρηματολογία πρέπει να απορριφθεί.

87 Δεύτερον, όσον αφορά την προβαλλόμενη παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει να υπομνησθεί ότι από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η αρχή αυτή απαιτεί να μην υπερβαίνουν οι πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των θεμιτών σκοπών που επιδιώκει η σχετική ρύθμιση, εξυπακουομένου ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων του ενός κατάλληλων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές και ότι τα μειονεκτήματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι υπέρμετρα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουλίου 2011, C-15/10, Etimine, Συλλογή 2011, σ. I-6681, σκέψη 124 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

88 Όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο της τηρήσεως των προϋποθέσεων αυτών, το Δικαστήριο αναγνώρισε στον νομοθέτη της Ένωσης, στο πλαίσιο ασκήσεως των αρμοδιοτήτων του, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως στους τομείς στους οποίους καλείται να προβεί σε σύνθετες αξιολογήσεις και εκτιμήσεις και σε επιλογές τόσο πολιτικής όσο και οικονομικής ή κοινωνικής φύσεως. Ειδικότερα, το ζήτημα δεν είναι αν το μέτρο που θεσπίστηκε στον τομέα αυτό είναι το μόνο ή το καλύτερο δυνατό, καθόσον η νομιμότητα ενός τέτοιου μέτρου μπορεί να επηρεαστεί μόνον όταν αυτό είναι προδήλως ακατάλληλο σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο από τα αρμόδια θεσμικά όργανα σκοπό (βλ. απόφαση Vodafone κ.λπ., σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 52 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

89 Εντούτοις, ακόμη κι όταν υφίσταται η εν λόγω εξουσία, ο νομοθέτης της Ένωσης οφείλει να στηρίξει την επιλογή του σε αντικειμενικά κριτήρια. Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο εκτιμήσεως των περιορισμών που συνεπάγονται τα διάφορα πιθανά μέτρα, πρέπει να εξετασθεί αν οι σκοποί που επιδιώκονται με το συγκεκριμένο μέτρο μπορούν να δικαιολογήσουν τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες, ακόμη και σημαντικές, για ορισμένους επιχειρηματίες (βλ. απόφαση Vodafone κ.λπ., σκέψη 28 ανωτέρω, σκέψη 53 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

90 Εν προκειμένω, από τις αιτιολογικές σκέψεις 10 έως 14 του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι ο εν λόγω κανονισμός επιδιώκει τον σκοπό της βελτιώσεως της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τα οικεία προϊόντα, λαμβανομένων ταυτοχρόνως υπόψη της προστασίας της καλής μεταχείρισης των ζώων καθώς και της ιδιαίτερης καταστάσεως των κοινοτήτων Inuit και των λοιπών κοινοτήτων αυτοχθόνων πληθυσμών. Επιπλέον, από τη σύγκριση μεταξύ του σχεδίου βασικού κανονισμού και του τελικού κανονισμού προκύπτει ότι ο νομοθέτης προέβη σε συγκεκριμένη ανάλυση της καταστάσεως στην Ένωση που απαιτεί τη λήψη αυτού του μέτρου και ότι περιόρισε κατά πολύ την έκταση του εν λόγω μέτρου σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής. Ειδικότερα, ο βασικός κανονισμός προβλέπει μόνον απαγόρευση της διαθέσεως των οικείων προϊόντων στην αγορά και υιοθετεί την επιλογή του καθορισμού ενός πολύ γενικού κανόνα περί απαγορεύσεως, ο οποίος περιέχει, κατ' ουσίαν, μία μόνον εξαίρεση, ενώ ταυτοχρόνως μεταβιβάζει στην Επιτροπή, δυνάμει του

άρθρου 3, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού, την αρμοδιότητα να θεσπίζει μέτρα σχετικά με την εφαρμογή του. Από τα ανωτέρω πρέπει να συναχθεί ότι τα προβλεπόμενα μέτρα περιορίσθηκαν αυστηρά στην κατά την άποψη του νομοθέτη αναγκαία έκταση για την εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των συγκεκριμένων προϊόντων.

91 Κατά πρώτον, τα επιχειρήματα, τα οποία προέβαλαν οι προσφεύγοντες, δεν δύνανται να αποδείξουν ότι ο βασικός κανονισμός είναι προδήλως ακατάλληλος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

92 Αφενός, οι προσφεύγοντες δεν προβάλλουν επιπρόσθετα επιχειρήματα προς στήριξη της απόψεώς τους ότι το σχετικό με την απαγόρευση των προϊόντων φώκιας μέτρο, το οποίο προβλέπεται από τον βασικό κανονισμό, δεν μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της εγκαθιδρύσεως της εσωτερικής αγοράς. Αφετέρου, όπως και στο πλαίσιο της αναλύσεως σχετικά με την προβαλλόμενη παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας (βλ. σκέψη 83 ανωτέρω), η επιχειρηματολογία των προσφευγόντων, η οποία στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι ο σκοπός του βασικού κανονισμού είναι η προστασία της καλής μεταχείρισης των ζώων, πρέπει να απορριφθεί.

93 Κατά δεύτερον, πρέπει επίσης να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι ο βασικός κανονισμός βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των σκοπών του. Συγκεκριμένα, το κατά πόσον ο εν λόγω κανονισμός έχει αναλογικό χαρακτήρα δεν μπορεί να εξετασθεί σε σχέση με σκοπούς άλλους από αυτόν τον οποίο επιδιώκει ο ίδιος ο εν λόγω κανονισμός.

94 Το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι το μέτρο της επισημάνσεως των προϊόντων θα ήταν λιγότερο περιοριστικό και πιο αποτελεσματικό για την επίτευξη των σκοπών του βασικού κανονισμού δεν μπορεί, επίσης, να ευδοκιμήσει.

95 Από τον βασικό κανονισμό προκύπτει ότι η θέσπιση ενός μέτρου που να παρέχει τη δυνατότητα να διατίθενται στην αγορά μόνον προϊόντα φώκιας τα οποία παράγονται τηρουμένων των απαιτήσεων περί καλής μεταχείρισης των ζώων καθώς και, ειδικότερα, η θέσπιση του μέτρου της επισημάνσεως των προϊόντων εξετάσθηκαν και στη συνέχεια απορρίφθηκαν από τον νομοθέτη. Συναφώς, στις αιτιολογικές σκέψεις 11 και 12 του εν λόγω κανονισμού εκτίθεται ότι, «[μ]ολονότι θα μπορούσε να είναι δυνατή η θανάτωση και η εκδορά φώκιας χωρίς την περιττή πρόκληση πόνου, αγωνίας, φόβου και άλλων μαρτυρίων, δεδομένων των συνθηκών υπό τις οποίες διεξάγεται η θήρα φώκιας δεν είναι εφικτό να γίνεται συστηματική επαλήθευση και έλεγχος του εάν τηρούνται από τους κυνηγούς οι απαιτήσεις καλής μεταχείρισης των ζώων, ή τουλάχιστον τούτο είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί αποτελεσματικά, όπως συμπέρανε η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων στις 6 Δεκεμβρίου 2007» και ότι «είναι σαφές ότι άλλες μορφές εναρμονισμένων κανόνων, όπως οι απαιτήσεις επισημάνσεως, δεν θα επιτύγχαναν το αυτό αποτέλεσμα [και ότι, ε]πιπροσθέτως, το να απαιτείται από παραγωγούς, διανομείς ή εμπόρους λιανικής να θέτουν επισήμανση σε προϊόντα που, εν όλω ή εν μέρει, παράγονται από φώκια θα τους επιβάρυνε σημαντικά και θα ήταν επίσης δυσανάλογα δαπανηρό στις περιπτώσεις όπου τα προϊόντα φώκιας αντιπροσωπεύουν μικρό τμήμα του σχετικού αγαθού, [ενώ, α]ντιστρόφως, τα μέτρα που περιέχει ο παρών κανονισμός θα είναι πιο εύκολο να τηρηθούν ενώ ταυτόχρονα θα καθησυχάζουν και τους καταναλωτές».

96 Από τα ανωτέρω πρέπει να συναχθεί ότι ο νομοθέτης, αφού προέβη σε ανάλυση σχετικά με το ζήτημα του περιεχομένου των μέτρων αυτών στην πράξη, εκτίμησε ότι τα εν λόγω μέτρα δεν παρείχαν τη δυνατότητα να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός και ότι η απαγόρευση, εν γένει, της διαθέσεως προϊόντων φώκιας στην αγορά μπορούσε να διασφαλίσει με καλύτερο τρόπο την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών. Κανένα από τα επιχειρήματα, τα οποία προέβαλαν οι προσφεύγοντες, δεν δύναται να αποδείξει ότι οι ως άνω εκτιμήσεις είναι εσφαλμένες. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι το γεγονός ότι, κατά τους προσφεύγοντες, κανένας οργανισμός δεν έχει ακόμη χαρακτηρισθεί ως αναγνωρισμένος οργανισμός δυνάμει του άρθρου 6 του προσβαλλόμενου κανονισμού και ότι υφίσταται σήμερα γενική απαγόρευση διαθέσεως των σχετικών προϊόντων στην αγορά δεν αποτελεί ζήτημα που αφορά το κύρος του βασικού κανονισμού, αλλά εκείνο του προσβαλλόμενου κανονισμού.

97 Κατά τρίτον, όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα, υπό στενή έννοια, του βασικού κανονισμού, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ο εν λόγω κανονισμός έχει δυσανάλογα αποτελέσματα επί των κοινοτήτων Inuit, στον βαθμό που έχει σημαντική επίπτωση επί της επιβιώσεως των κοινοτήτων αυτών. Κατά τους προσφεύγοντες, η αφορώσα τους Inuit εξαίρεση παραμένει κενή περιεχομένου, ιδίως λόγω του ότι οι Inuit δεν επιδίδονται οι ίδιοι στο εμπόριο των προϊόντων φώκιας.

98 Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, οι προσφεύγοντες περιορίζονται στο να παραπέμψουν σε συγκεκριμένα σημεία του δικογράφου της προσφυγής. Ωστόσο, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι στα εν λόγω σημεία περιγράφονται μόνον ο τρόπος ζωής των κοινοτήτων Inuit, η θήρα φώκιας στην οποία αυτοί επιδίδονται και οι δυσκολίες διαβιώσεως και επιβιώσεως των πληθυσμών αυτών. Μόνον το σημείο 34 του δικογράφου της προσφυγής πραγματεύεται το ζήτημα των αποτελεσμάτων του μέτρου επί της καταστάσεως των κοινοτήτων Inuit, προβάλλοντας την άποψη ότι, λόγω του προσβαλλόμενου κανονισμού, σε συνδυασμό με τον βασικό κανονισμό και υπό το πρίσμα της περιοριστικής ερμηνείας που ήδη δόθηκε στον εν λόγω βασικό κανονισμό, το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών προϊόντων φώκιας προς την Ένωση τείνει προς εξάλειψη και ότι, κατά συνέπεια, οι εξαγωγές των προερχομένων από τους Inuit προϊόντων φώκιας πρόκειται να θιγούν σε μεγάλο βαθμό. Οι προσφεύγοντες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός θα προκαλέσει πιθανότατα την εξάλειψη μιας σημαντικής αγοράς, καθώς και των σχετικών υποδομών. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγοντες προσέθεσαν ότι οι Inuit δεν είχαν άλλη επιλογή παρά να στηριχθούν σε εμπορικές επιχειρήσεις και στις υποδομές των εν λόγω επιχειρήσεων και να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που σχετίζονται με το βαλλόμενο σύστημα των αναγνωρισμένων οργανισμών που χορηγούν βεβαιώσεις σχετικά με τα προϊόντα τα οποία παράγονται από φώκια και τα οποία επιτρέπονται στην αγορά της Ένωσης. Πάντως, τέτοιες εκτιμήσεις, οι οποίες είναι, κατά τα λοιπά, πολύ γενικές και αστήρικτες, δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη ζημίας την οποία υπέστησαν οι κοινότητες Inuit, ζημίας που να είναι δυσανάλογη σε σχέση με τον σκοπό τον οποίο επιδιώκει ο βασικός κανονισμός.

99 Τρίτον, όσον αφορά την επίκριση σχετικά με το επιλεγέν μέσον, δηλαδή τον κανονισμό, πρέπει να υπομνηστεί ότι η παράγραφος 6 του πρωτοκόλλου σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας προέβλεπε ότι «[ε]φόσον δεν μεταβάλλονται άλλες παράμετροι, οι οδηγίες [έπρεπε] να προτιμώνται από τους κανονισμούς».

100 Η ως άνω διάταξη πρέπει να ερμηνευθεί στο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, ιδίως υπό το πρίσμα της πρώτης περιόδου της εν λόγω παραγράφου του πρωτοκόλλου σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, κατά την οποία η δράση της Ένωσης έπρεπε να έχει την απλούστερη δυνατή μορφή, συνάδουσα προς την ικανοποιητική επίτευξη του στόχου του μέτρου και την ανάγκη για την αποτελεσματική εφαρμογή του. Έτσι, πρέπει να επισημανθεί ότι η ως άνω διάταξη, προβλέποντας ότι οι οδηγίες έπρεπε να προτιμώνται «[ε]φόσον δεν μεταβάλλονται άλλες παράμετροι», κατέλειπε στον νομοθέτη περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την επιλογή του μέσου που επρόκειτο να υιοθετηθεί.

101 Στη σελίδα 16 της προτάσεως βασικού κανονισμού, η Επιτροπή εκτίμησε ότι άλλα μέσα, πλην του κανονισμού, δεν θα ήσαν κατάλληλα, καθόσον, ιδίως, μια οδηγία θα απαιτούσε τη λήψη εθνικών μέτρων μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο και θα αύξανε τον κίνδυνο αποκλίνουσας εφαρμογής, και ότι ήταν επίσης απαραίτητο να διασφαλισθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή τυχόν παρεκκλίσεων από τις ισχύουσες απαγορεύσεις εμπορίας.

102 Λαμβανομένου υπόψη του προβλεπομένου από τον βασικό κανονισμό μέτρου, το οποίο συνίσταται, κατ' ουσίαν, σε μια απαγόρευση που συνοδεύεται από μια απαλλαγή και από δύο εξαιρέσεις και το οποίο δίνει λαβή για τη θέσπιση μέτρων σχετικών με την εφαρμογή του σε επίπεδο Ένωσης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο νομοθέτης της Ένωσης τήρησε τις απαιτήσεις αυτές και ότι δεν αποδείχθηκε ότι θα ήταν πιο κατάλληλη η θέσπιση μιας οδηγίας. Επιπλέον, ο βασικός κανονισμός, θεσπίζοντας ένα γενικό κανόνα, ο οποίος ήταν εφαρμοστέος από την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευση του εν λόγω κανονισμού στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και καθορίζοντας, στο άρθρο 8 αυτού, ότι το άρθρο 3, το οποίο περιελάμβανε το ουσιώδες τμήμα του μέτρου, ήταν εφαρμοστέο από τις

20 Αυγούστου 2010, διασφάλισε την ταχεία έναρξη ισχύος της αρχής της απαγορεύσεως, καταλείποντας ταυτοχρόνως στην Επιτροπή τον αναγκαίο χρόνο για τη θέσπιση των σχετικών με την εφαρμογή του μέτρων.

103 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει, επίσης, να απορριφθεί.

– Επί του τρίτου σκέλους, που αντλείται από προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων

104 Κατά τους προσφεύγοντες, ο βασικός κανονισμός αντιβαίνει στο άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), καθώς και το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, υπό το πρίσμα των άρθρων 9 και 10 της εν λόγω Συμβάσεως και όπως αυτό ερμηνεύεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και προσβάλλει το θεμελιώδες δικαίωμα ακροάσεως των προσφευγόντων. Κατά τους προσφεύγοντες, τα δικαιώματα αυτά θα πρέπει επίσης να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα των διατάξεων σχετικά με την προστασία των αυτοχθόνων πληθυσμών κατά το διεθνές δίκαιο, όπως αυτή προκύπτει, ιδίως, από το άρθρο 19 της Διακηρύξεως των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών, η οποία εγκρίθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2007.

105 Εκ προοιμίου, πρέπει να επισημανθεί ότι η προστασία που παρέχεται δυνάμει των άρθρων της ΕΣΔΑ, τα οποία επικαλέσθηκαν οι προσφεύγοντες, τίθεται σε εφαρμογή στο δίκαιο της Ένωσης με τα άρθρα, αντιστοίχως, 17, 7, 10 και 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2010, C 83, σ. 389). Επομένως, η παραπομπή θα πρέπει να γίνεται μόνο στις τελευταίες αυτές διατάξεις (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Δεκεμβρίου 2011, C-386/10 P, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, Συλλογή 2011, σ. I-13085, σκέψη 51).

106 Πρώτον, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ο βασικός κανονισμός δεν λαμβάνει υπόψη το δικαίωμα ιδιοκτησίας τους, καθόσον επηρεάζει το δικαίωμα των προσφευγόντων να προβαίνουν σε εμπορική εκμετάλλευση, εντός της Ένωσης, των προϊόντων φώκιας, πράγμα που αποτελεί σημαντική πηγή του εισοδήματός τους, και, κατά συνέπεια, επί της υγείας και της καλής διαβιώσεως των πληθυσμών Inuit. Ένας τέτοιος περιορισμός της δυνατότητας ασκήσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσφευγόντων είναι δικαιολογημένος μόνον εφόσον αυτός είναι ανάλογος σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Οι προσφεύγοντες διατείνονται ότι οι διαπιστώσεις στις οποίες προέβη το Δικαστήριο με την απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, C-402/05 P και C-415/05 P, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2998, σ. I-6351), τυγχάνουν εφαρμογής επ' αυτών, καθόσον η απαγόρευση αυτή συνεπάγεται σημαντικό περιορισμό της δυνατότητας ασκήσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας τους.

107 Επιβάλλεται, ευθύς εξ αρχής, η παρατήρηση ότι τα πραγματικά περιστατικά στην υπό κρίση υπόθεση είναι πολύ διαφορετικά από τα πραγματικά περιστατικά στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα στη σκέψη 106 απόφαση Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, η οποία αφορούσε ένα μέτρο σχετικό με τη δέσμευση κεφαλαίων, ως προς το οποίο το Δικαστήριο εκτίμησε ότι, έστω και αν αυτό αποτελούσε συντηρητικό μέτρο, το οποίο δεν θεωρείτο ότι στερεί τα εν λόγω πρόσωπα από την ιδιοκτησία τους, αναμφιβόλως περιόριζε τη δυνατότητα ασκήσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας του προσφεύγοντος στην εν λόγω υπόθεση, περιορισμός ο οποίος, εξάλλου, έπρεπε να χαρακτηρισθεί ως σημαντικός λόγω της γενικής ισχύος του μέτρου της δεσμεύσεως και της ημερομηνίας από την οποία το εν λόγω μέτρο του είχε επιβληθεί. Στην υπό κρίση υπόθεση, οι προσφεύγοντες προβάλλουν, κατ' ουσίαν, προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας τους στον βαθμό που το εν λόγω δικαίωμα αφορά τις φώκιες που έχουν αιχμαλωτισθεί.

108 Πρέπει να υπομνησθεί ότι ο βασικός κανονισμός δεν απαγορεύει τη διάθεση στην αγορά προϊόντων φώκιας που προέρχονται από θήρα στην οποία επιδίδονται κατά παράδοση οι κοινότητες Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών και η οποία συμβάλλει στην επιβίωσή τους. Οι

προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η διάταξη αυτή είναι «κενή περιεχομένου». Ωστόσο, έστω και αν θεωρηθεί ότι οι διαπιστώσεις, στις οποίες προέβη το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 106 απόφαση Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, μπορούν να μεταφερθούν και στην υπό κρίση υπόθεση, οι προσφεύγοντες δεν προβάλλουν αποδεικτικά στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι, λόγω αυτής της διατάξεως και μόνον του βασικού κανονισμού, προσεβλήθη το δικαίωμα ιδιοκτησίας τους. Όπως παρατηρήθηκε στη σκέψη 98 ανωτέρω, οι διευκρινίσεις που παρατίθενται στα σημεία του δικογράφου της προσφυγής, στα οποία παραπέμπουν συναφώς οι προσφεύγοντες, δεν είναι λυσιτελείς ως προς το ζήτημα αυτό.

109 Εξάλλου, δεδομένης της μεγάλης διαφορετικότητας καταγωγής των προσφευγόντων, οι οποίοι δεν είναι, στην πλειονότητά τους, μέλη των κοινοτήτων Inuit, αυτοί όφειλαν να αποδείξουν την ύπαρξη αποτελεσμάτων επί του δικαιώματος ιδιοκτησίας τους υπό το πρίσμα των διαφόρων κατηγοριών στις οποίες υπάγονται. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει αποσαφηνίσει ότι οι εγγυήσεις τις οποίες παρέχει το δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν μπορούν να επεκταθούν και στην προστασία απλών συμφερόντων ή ευκαιριών εμπορικής φύσεως, των οποίων ο αβέβαιος χαρακτήρας είναι σύμφυτος με την ουσία, αυτή καθεαυτή, της οικονομικής δραστηριότητας (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, C-120/06 P και C-121/06 P, FIAMM κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-6513, σκέψη 185). Επομένως, η επιχειρηματολογία των προσφευγόντων ως προς το ζήτημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

110 Δεύτερον, όσον αφορά την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, κατά τη νομολογία, οι εφαρμοστέες διαδικασίες πρέπει, σε περίπτωση σημαντικού περιορισμού του δικαιώματος ιδιοκτησίας ενός ατόμου, να παρέχουν στον ενδιαφερόμενο μία πρόσφορη δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του στις αρμόδιες αρχές. Επιπλέον, κατά τους προσφεύγοντες, το δικαίωμα αυτό θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 19 της Διακηρύξεως των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών.

111 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Κατ' αρχάς, όσον αφορά το δικαίωμα ακροάσεως του ενδιαφερομένου προτού υπάρξει περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας του, πρέπει να υπομνηστεί ότι οι προσφεύγοντες δεν απέδειξαν την ύπαρξη οποιασδήποτε προσβολής του δικαιώματος ιδιοκτησίας τους (βλ. σκέψεις 106 έως 109 ανωτέρω).

112 Εν συνεχεία, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι αρμοδιότητες της Ένωσης πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου, το δε Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει ότι πράξη εκδοθείσα δυνάμει αυτών των αρμοδιοτήτων έπρεπε να ερμηνεύεται, το δε πεδίο εφαρμογής της να καθορίζεται, υπό το πρίσμα των σχετικών κανόνων του διεθνούς δικαίου (βλ. απόφαση Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 106 ανωτέρω, σκέψη 291 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Πάντως, το κείμενο, το οποίο επικαλέσθηκαν οι προσφεύγοντες, είναι αυτό μιας διακηρύξεως και δεν έχει, ως εκ τούτου, τη δεσμευτική ισχύ μιας συνθήκης. Δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η διακήρυξη αυτή δύναται να χορηγήσει στους Inuit αυτοτελή και πρόσθετα δικαιώματα σε σχέση με αυτά που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης.

113 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως πράξεως της Ένωσης βασιζομένης σε άρθρο της Συνθήκης, οι μόνες υποχρεώσεις διαβουλεύσεως που υπέχει ο νομοθέτης της Ένωσης είναι εκείνες που επιβάλλει το σχετικό άρθρο (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 1999, C-104/97, Atlanta κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συλλογή 1999, σ. I-6983, σκέψη 38). Πάντως, το άρθρο 95 ΕΚ δεν επέβαλλε στον νομοθέτη ειδική υποχρέωση διαβουλεύσεως με τους προσφεύγοντες.

114 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, διατείνεται ότι υπήρξε ευρεία και πυκνή διαβούλευση με τις κοινότητες Inuit στο πλαίσιο της εκπονήσεως τόσο του βασικού κανονισμού όσο και των μέτρων εφαρμογής. Οι προσφεύγοντες θέτουν υπό

αμφισβήτηση τη λυσιτέλεια και τη χρησιμότητα ορισμένων από τις μνημονευθείσες συσκέψεις. Ωστόσο, δεν αμφισβητείται ότι η αφορώσα τους Inuit εξαίρεση εισήχθη μετά τη σύσκεψη της 21ης Ιανουαρίου 2009, στην οποία εκπροσωπήθηκαν οι κοινότητες Inuit.

115 Τέλος, από την αιτιολογική σκέψη 14 του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης όντως έλαβε υπόψη την ειδική κατάσταση των κοινοτήτων Inuit, όπως αυτή εκτίθεται στη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών και ότι για τον λόγο αυτό εκτίμησε ότι έπρεπε να επιτραπεί μια εξαίρεση όσον αφορά τα προϊόντα που προέρχονται από θήρα στην οποία κατά παράδοση επιδίδονται οι ως άνω κοινότητες και η οποία συμβάλλει στην επιβίωσή τους.

116 Τρίτον, κατά τους προσφεύγοντες, ο νομοθέτης, εκδίδοντας τον βασικό κανονισμό, δεν προέβη σε ορθή στάθμιση μεταξύ, αφενός, των συμφερόντων των Inuit και, αφετέρου, των συμφερόντων την προστασία των οποίων επιδιώκει ο εν λόγω κανονισμός, πράγμα το οποίο θίγει σημαντικά τις συνθήκες διαβίωσης των προσφευγόντων και, γενικότερα, τις συνθήκες διαβίωσης των πληθυσμών Inuit.

117 Η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει να απορριφθεί. Συγκεκριμένα, οι προσφεύγοντες δεν προβάλλουν επιχειρήματα ούτε αποδεικτικά στοιχεία που να καταδεικνύουν την ύπαρξη της προβαλλομένης παραβάσεως του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ. Όπως παρατηρήθηκε στις σκέψεις 98 και 108 ανωτέρω, οι διευκρινίσεις που παρατίθενται στα σημεία του δικογράφου της προσφυγής, στα οποία παραπέμπουν συναφώς οι προσφεύγοντες, δεν περιέχουν περισσότερα στοιχεία ως προς το ζήτημα αυτό. Όσον αφορά τα άρθρα 9 και 10 της ΕΣΔΑ, καθώς και τα άρθρα 10 και 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι προσφεύγοντες αναγνωρίζουν ότι τα εν λόγω άρθρα δεν παραβιάσθηκαν άμεσα από τον βασικό κανονισμό.

118 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνηστεί ότι από την αιτιολογική σκέψη 15 του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι ο τελευταίος αυτός κανονισμός δεν θίγει ούτε τους κανόνες της Ένωσης ούτε τους εθνικούς κανόνες που ρυθμίζουν τη θήρα φώκιας και ότι, δυνάμει του άρθρου του 3, παράγραφος 1, ο εν λόγω κανονισμός επιτρέπει τη διάθεση στην αγορά προϊόντων φώκιας που προέρχονται από θήρα στην οποία κατά παράδοση επιδίδονται οι κοινότητες Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών και η οποία συμβάλλει στην επιβίωσή τους.

119 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το τρίτο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, αυτός ο λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος στο σύνολό του.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας

120 Στο πλαίσιο του ως άνω λόγου ακυρώσεως, ο οποίος προβλήθηκε επικουρικώς, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή έκανε χρήση των εξουσιών της για σκοπό διαφορετικό από εκείνον για τον οποίο της παρασχέθηκαν. Συγκεκριμένα, κατά τους προσφεύγοντες, η Επιτροπή, αντί να θεσπίσει μια αποτελεσματική εξαίρεση όσον αφορά τους Inuit, ενήργησε με σκοπό τον αποκλεισμό οποιασδήποτε διαθέσεως προϊόντων φώκιας στην αγορά της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που προέρχονται από τη θήρα στην οποία επιδίδονται οι Inuit.

121 Όπως έχει κρίνει επανειλημμένως το Δικαστήριο, μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, λυσιτελών και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό διαφορετικό από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την καταστρατήγηση μιας διαδικασίας που προβλέπει ειδικά η Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 24, και της 22ας Νοεμβρίου 2001, C-110/97, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-8763, σκέψη 137).

122 Οι σχετικές αιτιολογικές σκέψεις του προσβαλλόμενου κανονισμού έχουν ως εξής:

«(1) Ο [βασικός] κανονισμός προβλέπει τη διάθεση στην αγορά προϊόντων φώκιας τα οποία προέρχονται από το κυνήγι στο οποίο παραδοσιακά επιδίδονται οι Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών και τα οποία συμβάλλουν στην επιβίωσή τους […]

(2) Είναι, συνεπώς, απαραίτητο, για την ενιαία εφαρμογή του [βασικού] κανονισμού, να προσδιοριστούν λεπτομερείς όροι για την εισαγωγή και τη διάθεση στην αγορά της Ένωσης προϊόντων φώκιας.

(3) Η διάθεση στην αγορά προϊόντων φώκιας τα οποία προέρχονται από το κυνήγι στο οποίο παραδοσιακά επιδίδονται οι Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών και τα οποία συμβάλλουν στην επιβίωσή τους θα πρέπει να επιτρέπεται στις περιπτώσεις που το κυνήγι αυτό αποτελεί μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της κοινότητας και που τα προϊόντα φώκιας χρησιμοποιούνται, καταναλώνονται ή αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, έστω και εν μέρει, εντός των εν λόγω κοινοτήτων σύμφωνα με τις παραδόσεις τους.

[…]

(5) Εντός του εν λόγω έκτακτου πλαισίου θα πρέπει να προστεθεί ένας αποτελεσματικός μηχανισμός με τον οποίο θα διασφαλίζεται ο κατάλληλος έλεγχος συμμόρφωσης προς αυτές τις διατάξεις. Ο εν λόγω μηχανισμός δεν θα περιορίζει το εμπόριο πέραν του δέοντος.

[…]

(12) Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός θεσπίζει λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή του άρθρου 3 του [βασικού] κανονισμού που εφαρμόζεται από τις 20 Αυγούστου 2010, επείγει η έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.»

123 Έτσι, κατά το άρθρο 3 του προσβαλλόμενου κανονισμού:

«1. Τα προϊόντα φώκιας που προέρχονται από το κυνήγι στο οποίο επιδίδονται οι Inuit ή άλλες αυτόχθονες κοινότητες μπορούν να διατεθούν στην αγορά εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι προέρχονται από κυνήγι φώκιας το οποίο πληροί όλους τους ακόλουθους όρους:

α) κυνήγι φώκιας στο οποίο επιδίδονται οι Inuit ή άλλες αυτόχθονες κοινότητες οι οποίες έχουν παράδοση στο κυνήγι φώκιας στην κοινότητα και στη γεωγραφική περιοχή·

β) προϊόντα από κυνήγι φώκιας που χρησιμοποιούνται, καταναλώνονται ή αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, έστω και εν μέρει, εντός των εν λόγω κοινοτήτων σύμφωνα με τις παραδόσεις τους·

γ) κυνήγι φώκιας που συμβάλλει στην επιβίωση της κοινότητας.

2. Κατά τη διάθεσή τους στην αγορά τα προϊόντα φώκιας συνοδεύονται από τη βεβαίωση που προβλέπει το άρθρο 7 παράγραφος 1.»

124 Κατά τα άρθρα 6 και 7 του προσβαλλόμενου κανονισμού, οι βεβαιώσεις που πιστοποιούν ότι τα προϊόντα φώκιας πληρούν τις καθοριζόμενες προϋποθέσεις χορηγούνται από τους «αναγνωρισμένους οργανισμούς».

125 Τέλος, το άρθρο 12 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι αυτός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

126 Οι προσφεύγοντες προβάλλουν δύο είδη επιχειρημάτων. Πρώτον, κατά τους προσφεύγοντες, ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν εκδόθηκε εντός εύλογης προθεσμίας πριν από την έναρξη ισχύος της απαγορεύσεως της διαθέσεως των σχετικών προϊόντων στην αγορά. Η Επιτροπή καθυστέρησε κατά την προπαρασκευή της εφαρμογής της «σχετικής με τους Inuit εξαιρέσεως».

127 Δεύτερον, κατά τους προσφεύγοντες, ο προσβαλλόμενος κανονισμός, όπως αυτός εκδόθηκε και ερμηνεύθηκε από την Επιτροπή, στερεί τη «σχετική με τους Inuit εξαίρεση» από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα. Ειδικότερα, κατά παράβαση του άρθρου αυτού, ο προσβαλλόμενος κανονισμός απαγορεύει τη διάθεση στην αγορά της Ένωσης των προϊόντων φώκιας τα οποία προέρχονται από τη θήρα στην οποία κατά παράδοση επιδίδονται οι κοινότητες Inuit, αλλά τα οποία στη συνέχεια αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας ή πωλήσεως εκ μέρους κοινοτήτων που δεν ανήκουν στους Inuit.

128 Διαπιστώνεται ότι κανένα από τα επιχειρήματα αυτά, τα οποία είναι στην πλειονότητά τους αθεμελίωτα, δεν μπορεί να αποδείξει ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή έκανε χρήση της εξουσίας της για σκοπούς διαφορετικούς από αυτόν που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού.

129 Πρώτον, όσον αφορά το χρονικό σημείο κατά το οποίο εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι αυτός εκδόθηκε στις 10 Αυγούστου 2010, δημοσιεύθηκε στις 17 Αυγούστου 2010 και, δυνάμει του άρθρου 12 αυτού, άρχισε να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του, δηλαδή στις 20 Αυγούστου 2010, ήτοι κατά την ημέρα ενάρξεως ισχύος του άρθρου 3, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού. Πάντως, το γεγονός αυτό δεν παρέχει, αυτό καθαυτό, τη δυνατότητα να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή ενήργησε προς τον σκοπό της παρεμποδίσεως της επιτεύξεως του προβλεπόμενου σκοπού. Εξάλλου, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι προέβη σε διαβούλευση με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων για την προστασία των δικαιωμάτων των ζώων. Οι παρατεθείσες από τους προσφεύγοντες εκτιμήσεις περιέχουν επικρίσεις όσον αφορά τη διαδικασία της διαβουλεύσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή, αλλά δεν μπορούν να αποτελέσουν στοιχεία που να καταδεικνύουν την ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας. Αντιθέτως, το γεγονός ότι η Επιτροπή προέβη σε διαβούλευση με τα εν λόγω διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων των κοινοτήτων Inuit, καταδεικνύει μόνον ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο όντως επιθυμούσε να λάβει γνώση όλων των λυσιτελών στοιχείων της προβληματικής την οποία εκαλείτο να αντιμετωπίσει. Εξάλλου, η Επιτροπή, χωρίς να αντικρουσθεί από τους προσφεύγοντες, επισημαίνει ότι πολλοί εκ των προσφευγόντων ήσαν παρόντες στη σύσκεψη της 18ης Νοεμβρίου 2009, κατά την οποία ένα ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με τις προβλεπόμενες διατάξεις διανεμήθηκε και αποτέλεσε αντικείμενο συζητήσεως και, στη συνέχεια, αναρτήθηκε αμέσως στο διαδίκτυο. Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσίευσε το σχέδιο του προσβαλλόμενου κανονισμού στο Διαδίκτυο στις 2 Ιουνίου 2010.

130 Δεύτερον, όσον αφορά την επιχειρηματολογία που αντλείται από το ότι η Επιτροπή ερμηνεύει με υπερβολικά ευρύ τρόπο την απαγόρευση και με υπερβολικά συσταλτικό τρόπο τις παρεκκλίσεις από την εν λόγω απαγόρευση, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, με την επιχειρηματολογία αυτή, οι προσφεύγοντες βάλλουν, στην πραγματικότητα, κατά του περιεχομένου και των αποτελεσμάτων των προβλεπομένων από τον προσβαλλόμενο κανονισμό μέτρων τα οποία, κατά τη γνώμη τους, δεν συνάδουν προς τον σκοπό του εν λόγω κανονισμού, όπως αυτός προσδιορίζεται από τον βασικό κανονισμό. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι το περιεχόμενο του προσβαλλόμενου κανονισμού, όπως ερμηνεύεται από την Επιτροπή, καταδεικνύει ότι ο πραγματικός σκοπός που επεδίωκε η Επιτροπή ήταν διαφορετικός από αυτόν για τον οποίο ο βασικός κανονισμός της παρέσχε εξουσίες. Προς στήριξη των επιχειρημάτων αυτών, οι προσφεύγοντες προσκομίζουν ερμηνευτικές δηλώσεις της Επιτροπής και των εθνικών αρχών, σχετικά με την εφαρμογή, στην πράξη, των προβλεπομένων κανόνων. Πάντως, από κανένα στοιχείο της επιχειρηματολογίας αυτής ούτε από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι η επέλευση τέτοιων αρνητικών, όπως υποστηρίχθηκε, αποτελεσμάτων για το εμπόριο των οικείων προϊόντων ήταν ο σκοπός τον οποίο επεδίωκε η Επιτροπή κατά το

χρονικό σημείο εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού. Η επιχειρηματολογία των προσφευγόντων μάλλον δίνει λαβή για την εξακρίβωση του αν οι μνημονευθείσες δηλώσεις συνάδουν προς τον βασικό κανονισμό.

131 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

132 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, το αίτημα ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί και, κατά συνέπεια, η προσφυγή είναι απορριπτέα στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

133 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά τους έξοδα και στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά της.

134 Το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα, σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου Κανονισμού.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Οι Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi και Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd, καταδικάζονται στα δικαστικά τους έξοδα, καθώς και στα έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Dittrich Wiszniewska-Białecka Prek

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Απριλίου 2013.

(υπογραφές)